

KULTTUURI: KUVAT

Kipua, häpeää ja huumoria

UUSIA MAALAUKSIA JA SILMÄYS TAAKSEPÄIN. Anssi Hanhelan maalauksia ja grafiikkaa Galleria 5:ssä, Hallituskatu 5, Oulu, 6.5. saakka.

Varttuneita paitaressuja, värikkäitä persposkia, huumoria ja häpeää. Viitteellisiä yksityiskohdita ja yhteiskunnallista kritiikkiä. Haukiputaalaisen Anssi Hanhelan juhlanäyttely on läpileikkaus taiteilijan 25-vuotiseen uraan 1980-luvulta nykypäivään. Pääosa teoksista on maalauksia, mutta mukaan on mahduttu myös muutama eri tekniikoin toteutettu teos.

Kokonaisuus on niin runsas, että Galleria 5 jää sen jaloissa pieneksi.

Hanhelan eroottisinkin sävyjä sisältänyt muutokielinen muokautunut nyt kipuilevan miehen kuvaukseen. Voisi luonnehtia, että juuri 50-vuotta täyttäneen Hanhelan naivistisen ekspresivisessä ilmaisussa roiskuu räkä ja raivo, joita inhimillistä teoksissa elävän pilkkeen lisäksi taustalta heijastuva hauraus ja suojattomuus.

Hanhelan tuoreiden maalausten tematiikka ja ilmaisen kiihkeys muistuttavat Palsan hengestä. Toistuvia teemoja ovat sisäisen kamppailu suhteessa itseän, muihin, lähiympäristöön ja yhteiskuntaan. Näistä aineksista on syntynyt sydänverellä väritettyjä mielenmaisemia. Hanhelalla paikallisuus ankuroituu Pohjois-Pohjanmaalle, periferioihin, joiden avarissa horisonteissa itsensä vangeiksi jääneet miehet kamppailevat selviytymisestäään.

Näyttelyn henkeen sopii patkka Duo Anamäen avajaisissa esitännästä kappaleesta: "Maata,

Anssi Hanhela: Syksyllä (2010).

Anssi Hanhela: Marjanpoimijat (2012).

jossa kasvojen minä rakastan ja vihaan. Se on kuin osa minusta, vertani ja lihaa. Sen henki tai atomit mua aina seuraa, ja kun

kuolen muutun osaksi pohjoisen peuraa." (M. Alatalo, *Yhden-toista virran maa*)

Terhi Peltonen

Anssi Hanhela: Pyhäinpäivä (2012).

Muista myös

Loppuyönäyttely

Mari Pihlajakosken maalauksia Myötätuuli Galleriassa Raahessa, Kirkkokatu 28, 28.4. saakka.

Kesäiset kokoontumisajat

Camping Italia. Federica Di Giovannin valokuvia Rantagalleriassa Oulussa, Hallituskatu 7, 6.5. saakka.

Veden liikkeestä

Naurunpuuskaa. Kristiina Uusitalon maalauksia Galleria Harmajassa Oulussa, Kirkkokatu 11 b, 6.5. saakka.

Kuvataideseuran perinne

Huhtikuvat. Rovaniemen kuvataideseura ry:n kevätnäyttely Lapin Maakuntakirjaston Lapponica-salissa, Jorma Eton tie 6, 9.5. saakka.

Seikkailusarjakuvaa

Herellä. Sarjakuvanäyttely Kemlin taidemuseossa, Marina Takalonkatu 3, 27.5. saakka.

Kokoelmiin jäävät

Menolippu. Ilkka Väätin taidetta Kajaanin taidemuseossa, Linnankatu 14, 27.5. saakka.

Muoto ja väri

Martti Mäen maalauksia ja valokuvia Oulun taidemuseossa, Kasarmintie 7, 9.9. saakka.

Sakraalin käsitteestä

Pyhäät ja pahat. Aineen taidemuseon uusittu perusnäyttely Torniossa, Torikatu 2, 6.1.2013 saakka.

Martti Mäen maalauksia ja valokuvia Oulun taidemuseossa.

Sydän on äänekäs elin

PÄIVÄNVALOSSA. Villu Jaanisoo ja Hanna Vihriälä Oulun taidemuseossa (Kasarmintie 7) 9.9. saakka.

Jäädytyskoneistolla varustettu sydän, kuin jättimäinen anatominen malli, kerää huurretta pintaansa taidemuseon ala-aulassa. Tämä kuvanveistäjä Villu Jaanisoon (s. 1963 Tallinna) kuparista taottu teos ei syki mutta sen koneisto kohisee.

Käden kosketus sulattaisi jäljen sen pintaan. Voisiko kosketus myös herättää henkiin elottoman mekanismin?

Ihmisen paikka luonnon kokonaisuudessa on katseen kohteena Jaanisoon loistepukille projisoidussa videoteoksessa, jossa taiteilija ja simpanssi tuijottavat isänä ja poikana toisiansa. Kummi räpäyttää ensin? Teos havainnollistaa hyvin Kuvataideakatemian kuvanveiston professorina toimivan Jaanisoon ajatuksen, että videokin voi olla kuvanveistoa, kun se

Hanna Vihriälän karamelli-impresiot kiinnostivat avajaisyleisöä myös aivan lähietäisyydeltä.

käsittelee ja on osa tilaa.

Klassisen veistotaiteen hyveet - hallittu muodonanto, masojen rytmitys - ovat vahvasti aistittavissa Jaanisoon teoksissa uutta etsivän materiaalinkäytön rinnalla.

Kuvanveistäjä Hanna Vihriälän (s. 1974 Oulainen) teoksissa

keveys muuttuu painoksi ja väri massaksi. Koko näyttelylle nimensä antanut *Päivänvalossa* rakentuu perhosten, ämpärin ja kahden seinään nojailevan lapi- on pronssiin valetuista varjoista.

Mielikuva työn taukoamisesta, hetken keveydestä, ja samalla materiaalin mukanaan

tuoma historian paino.

Kuvanveistosalin koko ison alatilan ottavat haltuunsa Vihriälän toteuttamat suuret karamelli-impresiot.

Teosten lähtökohtana ovat Georges Seurat'n ja Paul Signac'n pointillistiset maalaukset, joiden pikselimäisen rakenteen Vihriälä on rakentanut erivärisistä irtokarkeista.

Maalaukset lähtevät liikkeelle värin kautta valosta, Vihriälä rakentaa tuon valon materiaalista, joka saattaa jopa herauttaa veden jonkun karkinytävän kielelle.

Kokonaisuudessaan teokset hahmottuvat parhaiten salin ylätasanteelta. Mitä lähemmäksi töitä katsoja tulee, sitä pirstaloidummaksi ja materiaalisemmaksi kuva muuttuu. Ripustus, joka rohkeasti luottaa siihen, että kaksi teosta kantaa koko tilan, on toimiva. Tarvittaisiinko koko salissa oikeastaan mitään muuta kuin nämä kaksi työtä?

Leena Kangas

Pertti Lohiniva: Paha päivä.

Perhe läheltä

LÄHELTÄ. Joonas Vähäsöyringin maalauksia ja veistoksia Nelliö-Galleriassa Oulussa, Asemakatu 37, 6.5. saakka.

Olenko tullut ruotsalaisen taiteilija Carl Larssonin (1853-1919) näyttelyyn?

Ei vaan oulunsalolaisen Joonas Vähäsöyringin (s. 1973) näyttelyyn. Molempien taiteilijoiden lasten ja koti-interiörien kuvissa on paljon yhteistä: ilot ja leikit, perheen arki ja juhla, valojen ja värien leikit, yksityiskohtien runsaus. Kaikki aivan vierestä, läheltä kuvattuina.

Vaikka taiteilijoita erottaa yli vuosisata, lasten maailma pysyy samana, synttärjuhlat, lumi- ja vesileikit, perhosaavit ja peilileikki.

Mökötyksiäkin riittää ja nukumisasento on ikuisesti sama, pymppyy pömpöttäen.

Larssonin aikaan ei vielä ollut Vähäsöyringin kuvaamia legoleikkejä eikä tietokoneen ääres-

sä istumista, mutta puupalikka-leikkejä ja puujunia oli.

Vähäsöyringin näyttelyä voi siis katsoa myös lasten leikkien historian kannalta, mitä on säilynyt vanhaa ja mitä on tullut uutta.

Näyttely viestii Vähäsöyringin erinomaista piirtäjänlahjoista. Ja siitä, miten hän yhdistää esittävään taiteeseen geometrisia elementtejä. Tästä kertoo parhaiten teos *Kiukku*, 2012, jossa punaisen peiton laskokset muodostavat maalaukseen oman kubistisen osionsa.

Useissa teoksissa mosaiikkimainen rakenne ja mosaiikkimaiset reunat kuvaavat samaa pyrkimystä esittävän ja abstraktin muutokielien vuorotteluun/valintaan. Aina mosaiikit ja realistinen kuva eivät ole sopusoinnussa keskenään ja lopputulos pursuaa runsaasti.

Suomenkin taiteen kultakauden taiteilijat häivähtävät Vähäsöy-

ringin maalauksissa. Näinhän taiteilijat ovat tehneet kautta aikojen. Hyvät mestarit ovat uusien taiteilijakupolvien hyviä esikuvia ja opastajia.

Ihmisen selän anatominen kaari on kautta aikojen innoittanut taiteilijoita, niin Vähäsöyrinkiäkin. Pikkupojan selkä maalauksessa *Kesän poika*, 2012, ja naisen selkä teoksessa *Hetki*, 2011, jatkavat hienosti selkä taiteessa -aiheen klassista kuvausta.

Riitta Mäkelä

Joonas Vähäsöyrinki: *Kiukku, öjy* (2012).

Aistit avoimina

PERTTI LOHIVAN JA SAULI MIETTUSEN teoksia galleria napassa Rovaniemellä 2.5. saakka.

Kemiläisen Sauli Miettusen (s.1961 Haukipudas) teoksissa luonto on aina mukana, joko teoksen aiheesta tai materiaaleissa.

Suuri korento on rakennettu metallista ja hartsista. Sen siivissä on pieniä kuvia: Lenin ja äiti Teresa, Nefertiti ja Einstein, paljon historiaa pakattuna yhteen siiven välähdykseen.

Tyynyn muotoinen veistos *Sleep Well* sisältää Miettuselle ominaisen sanallisen ja visuaalisen keikauksen. Höyhenet peittävät pinnan, mutta sisus on kovaa hartsia.

Rovaniemeläinen Pertti Lohiniva (s. 1958) yhdistää valokuvaa ja öljyväriä. Ohuesti maalattu pinta, josta valokuva kuultaa läpi, muistuttaa paljon myös graafista painojälkeä.

Teemana on avoimen romanttisesti nainen, mies ja suhde.

Kuvien miehen vartalon asennot ovat naishahmoa ilmaisevia. Syvimmillään Lohiniva onnistuu tavoittamaan eroottisen hurmion tai pettymyksen ja kaipauksen tunteita, mutta keveimmillään jälki lähenee mainosten siloteltua esteettikkää.

Marjaana Niskala

Sauli Miettusen: Sleep Well.